

KRONIKA OBCE HNĚVOTÍN

1993

Sepsala

Jindřiška Flášarová

Největší událostí roku bylo pro nás rozdělení republiky. Dnem 1. ledna tohoto roku začíná psát svou novou historii Česká republika a Slovenská republika, které vznikly po rozpadu Československé federativní republiky.

Ústavní zákon o zániku ČSFR byl schválen Federálním shromážděním v prosinci minulého roku. FS respektujíc usnesení České národní rady a Národní rady Slovenské republiky vydalo tento ústavní zákon:

Článek 1

/1/ Uplynutím dne 31. prosince 1992 zaniká Česká a Slovenská federativní republika.

/2/ Nástupnickými státy ČSFR jsou Česká republika a Slovenská republika.

Článek 2

Působnost ČSFR, která jí byla svěřena ústavními a jinými zákony přechází na Českou republiku a na Slovenskou republiku dnem 1. ledna 1993.

Článek 3

/1/ Zánikem ČSFR zanikají státní orgány ČSFR. Současně zanikají ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory ČSFR a rozpočtové a příspěvkové organizace, napojené na státní rozpočet ČSFR a státní organizace v působnosti ČSFR, které byly zřízeny zákonem.

/2/ Česká a Slovenská republika nesmějí po zániku ČSFR užívat státních symbolů ČSFR.

Článek 4

/1/ Počínaje dnem, uvedeným v článku 2, náleží zákonodárná moc v České republice zákonodárnému sboru, složenému z poslanců zvolených ve volbách v roce 1992 do Federálního shromáždění ČSFR /článek 30 a 31 ústavního zákona č. 143/1968 Sb. o československé federaci/ a do České národní rady /čl. 102 ústavního zákona č. 143/1968 Sb./. Vnitřní poměry tohoto zákonodárného sboru stanoví v souladu s článkem 7 zákon České republiky.

/2/ Počínajíc dnem uvedeným v článku 2 náleží zákonodárná moc ve Slovenské republice zákonodárnému sboru, složenému z poslanců zvolených ve volbách v roce 1992 do Federálního shromáždění ČSFR /viz opět článek 30 a 31 ústavního zákona/ a do Slovenské národní rady /dle čl. 154 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky č. 460/1992 Sb. a od 1. října 1992 Národní rada Slovenské republiky/. Vnitřní poměry tohoto zákonodárného sboru stanoví v souladu s článkem 7 zákon Slovenské republiky.

/3/ Ustanovení zákona o volbách do Federálního shromáždění, o uprázdnění mandátu zůstávají nedotčena.

Článek 5

Pravomoc, příslušející ke dni zániku České a Slovenské federativní republiky a vládě ČSFR náleží od 1. ledna 1993 na území České republiky vládě České republiky a na území Slovenska vládě Slovenské republiky, pokud ústavní zákon České republiky nebo ústavní zákon Slovenské republiky neustanoví jinak.

Článek 6

/1/ Pravomoc, příslušející ke dni zániku ČSFR Nejvyššímu soudu ČSFR náleží od 1. ledna 1993 na území České republiky Nejvyššímu soudu České republiky a na území Slovenské republiky Nejvyššímu soudu Slovenské republiky, neustanoví-li ústavní zákon České republiky nebo ústavní zákon Slovenské republiky jinak.

/2/ Pravomoc, příslušející ke dni zániku ČSFR Ústavnímu soudu ČSFR vykonává od 1. ledna 1993 ve vztahu k orgánům, institucím a občanům na území České republiky Nejvyšší soud České republiky a ve vztahu k orgánům, institucím a občanům na území Slovenské republiky Nejvyšší soud Slovenské republiky, neustanoví-li ústavní zákon České republiky nebo ústavní zákon Slovenské republiky jinak.

Článek 7

Česká národní rada a Národní rada Slovenské republiky mohou ještě před zánikem ČSFR a účinností nejdříve od 1. ledna 1993 přijímat ústavní a jiné zákony, jimiž zabezpečí výkon působnosti, která přejde na Českou republiku a Slovenskou republiku podle článku 2.

Článek 8

/1/ Česká republika a Slovenská republika jsou oprávněny ještě před zánikem ČSFR uzavírat smlouvy o úpravě vzájemných poměrů ve věcech, které náleží do působnosti ČSFR s tím, že tyto smlouvy vstoupí v platnost po zániku ČSFR.

/2/ Česká republika a Slovenská republika mohou ještě před zánikem ČSFR uzavírat mezinárodní smlouvy vůči třetím státům svým jménem s tím, že tyto smlouvy vstoupí v platnost po zániku ČSFR.

Článek 9

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Zákony jsou vydávány, neurotická situace na Slovensku a později i v Čechách a na Moravě nemohla jinak vyústit. Rozdělení Československa na dva státy po 74 letech existence s přerušáním v letech 1939–1945 je pro nás událostí obrovského významu. Bezpočet je u nás smíšených manželství, najednou jsou příbuzní v zahraničí, platí tam jiná měna... I v naší obci je velký počet manželství smíšených a rodin se svazky na Slovensku.

Největší problém je na hranicích České a Slovenské republiky. Zde jsou vzájemné vazby mezi lidmi na obou stranách hranice. S vytvořením přechodů státních hranic se lidem malá vzdálenost zvětšila i na desítky kilometrů. I tento problém bude nutno vyřešit.

Ještě v prosinci minulého roku byl také schválen zákon o státních symbolech, podle kterého je nová vlajka totožná s vlajkou zanikající ČSRF a hymnou zůstává první část bývalé hymny. Tento zákon popírá článek 3 ústavního zákona o zániku ČSFR /viz str. 2/.

Zvolení Václava Havla 26. ledna tajným hlasováním ve sněmovně českého parlamentu naším prezidentem ukončilo proces rozdělení. S panem Havlem kandidovala ještě paní Marie Stiborová za Levý blok (49 hlasů) a pan Miroslav Sládek za republikány (14 hlasů). Počtem 109 hlasů zvítězil pan Václav Havel, první český prezident.

Na počest volby prvního českého prezidenta mohla česká veřejnost po osmé v tomto století zhlédnout symboly nejvyšší světské hodnosti a moci českých králů na expozici klenotů ve Starém paláci na Pražském hradě ve dnech 29. ledna až 7. února. Zájem o prohlídku byl nebývalý, lidé stáli dlouhé hodiny ve frontě, aby tyto klenoty mohli spatřit.

2. února složil Václav Havel na slavnostní schůzi poslanecké sněmovny ve Vladislavském sále na Pražském hradě ústavou předepsaný prezidentský slib a ujal se svého úřadu.

Od 20. července minulého roku, kdy se svého úřadu Václav Havel vzdal, nevlála nad Pražským hradem prezidentská vlajka. Nastoupením prvního českého prezidenta do úřadu opět vlaje. Funkční období prezidenta podle Ústavy je pětileté a hlava státu je neodvolatelná.

V březnu se prezident Havel zúčastnil v Olomouci odhalení pomníku našeho prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka na Žižkově náměstí. Tento

pomník přečkal nejen dobu druhé světové války, ale i dobu totality schován a nyní po opravě instalován na stejném místě. Tuto událost si naši občané nenechali ujít.

Klidný vznik a průběh prvního roku naší nové České republiky byl provázen obdivem nejen v Evropě, ale celosvětově. Ani měnová odluka v únoru nezaznamenala nepříjemné výkyvy. Napřed se platilo označenými papírovými bankovkami, které byly během roku vyměněny za nové. Protože výroba papírových peněz trvá delší dobu než mincí, začínali jsme platit kovovými padesátikorunami, dvacetikorunami a desetikorunami. Byly velké, těžké a ani naše peněženky nebyly na takové mince uzpůsobeny. Již koncem roku se objevila papírová padesátikoruna a příští rok to bude dvacetikoruna i desetikoruna. Drobné mince jsou opravdu drobné, pro lidi se špatným zrakem málo rozeznatelné, tak mnozí z nás se spoléhají na poctivost pokladních. Do konce roku jsou v oběhu nové stokoruny, dvousetkoruny, tisícovky a pětistovky. V tisku jsou dvou tisíce a pěti tisíce.

Inflace je stále na postupu. Od prvního března byly zvýšeny důchody v průměru o 300 Kč. Do konce roku toto zvýšení nejen pohltilo, ale překročilo stálé zdražování základních životních potřeb. Proto již při zvyšování se důchodci bránili, že je zpožděné. Některé potravinářské výrobky stouply cenově i pětkrát, průměrně stojí potraviny třikrát více, zdraženo je nájemné, vodné a stočné, plyn, elektřina. Důchody rozhodně nestouply na dvojnásobek, ale ani platy v mnoha odvětvích. Rodiny s malými dětmi to nemají lehké, dětské oblečení nesmírně podražilo. Důchodce si koneckonců nemusí na sebe nic nového koupit, ale děti? Jak dlouho jim oblečení a obutí vydrží?

Nezaměstnanost není ve srovnání se západní Evropou velká, ale ještě stále podniky zaměstnávají mnoho lidí, kteří by vlastně měli být nezaměstnaní. Naše sociální síť podchycuje také lidi, kteří ani dělat nechtějí, podnikají bez povolení a stát na ně přispívá.

Nejdiskutovanějším problémem mezi lidmi je u nás kriminalita, která vzrůstá nebývalou měrou. Problémy s ní mají ve vyspělých západních státech, natož u nás, kde chybí peníze na lepší vybavení policie, ani na větší zvýšení počtů policistů.

Náměstek ministra financí USA Lawrence Summers konstatoval, že v naší zemi byla úspěšně završena politická a ekonomická reforma. Ale nejen politici jsou spokojeni, zjistil Institut pro výzkum veřejného mínění. Podle jejich výzkumu je dnes u nás 36 % spokojených občanů, 23 % nespokojených, ostatních 41 % se ještě nerozhodlo, zda jsou optimisté, či pesimisté, ale spíš se přiklánějí na kladnou stranu vah. Velké procento spokojených tvoří lidé, jímž byl v restituci vrácen majetek. Je to moc nebo málo?

Musíme věřit našemu ministerskému předsedovi, panu Václavu Klausovi, který letos prohlásil, že jsme se již odrazili od ekonomického dna a v dalších letech nám bude líp.

Ve srovnání s ostatními východními zeměmi jsme na tom opravdu podstatně lépe. Situace v Rusku hrozí výbuchem, který v Jugoslávii probíhá. Občanská válka trvá, jedná OSN, scházejí se prezidenti jednotlivých zemí bývalé Jugoslávie a výsledek žádný. Boje zuří dále, Sarajevo a oblasti bojů úpí, lidé z celého světa posílají pomoc, ale stále nejdůležitější otázka, kdy to skončí, zůstává nezodpovězena.

Počasí

Teplotní výkyvy letošního roku začaly již v lednu, kdy byla naměřena nejvyšší teplota vzduchu od doby, kdy se počalo v roce 1775 v Praze v Klementinu pravidelně měřit a to +17 st. Celsia. Celý leden byl mimořádně teplý. Následovaly mrazy, které pokračovaly v únoru, kdy na rozdíl od ledna bylo mimořádné chladno, často sněžilo, mrzlo. Sněhu tolik, že v Praze způsobil kalamitu, která byla naposled v roce 1987. Letiště na Ruzyni bylo na tom s množstvím sněhu nejhůře v celé Evropě. Letecká doprava byla vyřazena. 20 cm vrstvu nestačily sněhové pluhy odklízet. Před Prahou stály kamiony, které zahrazovaly přístup k Praze. Hasiči pomáhali zásobovat řidiče jídlem a čajem, pomáhali s vyprošťováním ze sněhových spoust. Přechody na severu Čech byly mimo provoz, po uvolnění provoz jen minimální, protože průjezd Prahou nebyl volný. Morava nebyla tak postižena sněhovou kalamitou, a to se týkalo i naší obce. Sníh napadl pro radost zemědělců a dětí.

V březnu se zima vyřádila, co nebylo v prosinci minulého roku, a to sních, byl nyní. Proto jaro začalo opožděně. Zato v teplém dubnu jsme se již ohřívali a příroda doháněla zpoždění. Květnové enormně vysoké teploty – až 30 st. Celsia – byly pro tento měsíc netypické. Rozhodně nesplňovaly lidové přísloví „Studený máj v stodolách ráj“. Teprve ke konci měsíce nestalo ochlazení a přšelo. Tento pozdní květnový déšť také nesplňoval přísloví „V máji nemá pastýřovi oschnout hůl“.

Ani červen neměl odpovídající teploty, první dekáda byla teplá, ale další dny studené, v noci klesají teploty na 2–3 st. Celsia, přes den je 14 až 21 st. Celsia. Časté bouřky, déšť, v těsné blízkosti obce padaly kroupy, nám se vyhnuly i našim polím. Za to zle krupobití řádilo v některých čtvrtích Olomouce a celém okrese.

Přes časté deště, dlouh, nastřádaný léta v neprospěch vodní hladiny, stále není vyrovnán. Ani studny v naší obci, tak těžce zkoušené v loňském suchém létě, zatím nedoznaly změnu k lepšímu. Stále se vozí voda na Válkov a k Floriánku. Zasněžený vrchol Pradědu svým studeným dechem zasahuje až k nám. Předpověď ne léto byla dvojitá. Jedni předpovídali velká vedra, druzí nezvyklou zimu a deště. Pravdu měli oba. Děti o letních prázdninách užily jak zimu, tak tropická vedra, která se střídala během července a srpna. Ani září se teplotním výkyvům nevyhnulo, letní vedra se střídala se zimou, hodně přšelo. Konečně!

Babiho léta, ale i bouřek jsme se dočkali v říjnu. Málo přšelo. Celkem příjemný podzim ukončil 12. listopadu první sníh. Začínají až 10stupňové mrazy. V neděli 21. listopadu napadlo velké množství sněhu, děti sáňkovaly i lyžovaly, spokojenost jim zářila z tváří. U zahrádkářů to byl pravý opak, protože takové množství sněhu nečekali tak brzy, takže nebyly dokončeny práce na zahrádkách. Sníh se držel a na Kateřinu bylo bílo. Splnila se stará prognóza „Kateřina ne ledě, Vánoce na blátě“. V druhé dekádě prosince sníh mizí, velmi se otepluje, 10. je nejtepleji – +10 st. Celsia – a Vánoce jsou skutečně bez sněhu a na toto období je velmi teplo.

I tento rok bylo počasí nevyzpytatelné, často abnormální teploty. Snad jsou tyto výkyvy způsobeny skleníkovým efektem, což je zeslabování ozónové vrstvy kolem Země, a tedy silnější a ničivější vliv slunečních paprsků na Zemi. Lidé byli soustavně varováni před soustavným opalováním a sluněním. Tento skleníkový

efekt způsobují freony, používané při výrobě ledniček, mrazniček, sprejů. Okamžitý zákaz používání freonů není, postupně se budou freony nahrazovat. Budeme mít tedy stále více ledniček, mrazniček i freonů ve sprejích, ale také stále větší ozónovou díru. Varování vědců je asi málo alarmující, není moc akceptováno a příroda je stále devastována ve velkém. Bohužel.

Obecní úřad

Pracuje ve stejném složení, jako v loňském roce. Starostou je pan Jan Bernát, místostarostkou paní Ivana Mifková, členové pan Václav Albrecht, paní Jindřiška Flášarová, pan Josef Křížek, pan Josef Studený, pan Jiří Toman a pan Jaroslav Ženožička.

Pro zlepšení styku s obyvatelstvem rada se usnesla, aby členové obecního zastupitelstva byli na obci přítomni vždy každý lichý týden ve čtvrtek po 16 hod. Nezáměr o dění v obci se projevil i zde, přítomnost členů zastupitelstva se stal ztraceným časem, takže se od toho upustilo.

Ke změně došlo u úřednic na obci. Paní Mikšíková zůstává, ale paní Králová, která pracovala na půl úvazek dala k 31. říjnu výpověď bez udání důvodu. Na její místo nastoupila paní PhDr. Jana Marešová, která je na mateřské dovolené. Pracuje od 1. listopadu na 2 hodiny denně.

Obecní úřad přivítal záměr firmy WANZL spol. s r. o. vybudovat v katastrálním území naší obce na parcele č. 408 obchodní zastoupení společnosti se skladem a výstavní plochou a následnou výstavbu závodu na výrobu drátěného zařízení WANZL pro vybavení samoobsluh a supermarketů. Čeká se jen na územní plán obce, na jeho zpracování a tam již obecní úřad zmíněné území zahrne jako vhodné pro podnikatelské záměry.

O pronájem pozemku pro paintball měl zájem pan Otta Loutocký z Olomouce, bývalý obyvatel obce. Paintball je sportovní odvětví, ve kterém se mají vybíjet násilnické sklony lidí – navzájem po sobě střílejí speciálními zbraněmi. Obecní zastupitelstvo navrhlo nájem za rok 50 000 Kč a pan Loutocký odmítl, což se najisto čekalo. Toto podnikatelské úsilí není takové, jaké bychom si v obci nebo její blízkosti přáli.

V letošním roce proběhlo napojení vodoměrů u odběratelů vody z veřejných studní. Obecní úřad nechal nainstalovat 4 vodoměry na jednotlivé větve vodovodního řádu. 1 m³ vody pro obyvatele je za 3 Kč a stočné za 2 Kč, pro organizace je stanovena cena za 1 m³ 5 Kč a stočné za 4 Kč. Kdo má vodoměr, zaplatí jen tolik, kolik spotřeboval, mezi ostatní se rozpočte, co zůstane nezaplaceno na obecním vodoměru. Kdo si pořídil vodoměr a sledoval spotřebu, tak začal šetřit s vodou. Tento způsob platby byl ale narušen na Malém Klupoři odběrem vody do cisteren pro Válkov, kde se stále řeší problém s vodou. Klesla ve studních až o 2 m a jak se zmiňují u kapitoly Počasí, ani letošní vydatnější deště nic na této situaci nezměnily. Tento vodní problém se řešil po celý rok. Naděje na prohloubení studny se ukázala lichá, protože jsou tu tekoucí písky. Byla zadána studie 3 možností hydrogeologického průzkumu. Jednou z možností by měla být studna na hřišti nebo na Lukešově zahradě a vyřešil by se problém Válkova a s tím i napojení Topolanské ulice.

Podél naší obce ve vzdálenosti 600 m má vést nová dálnice. Obecní úřad se měl vyjádřit ke koncepci. Posouzení předložil pan Radovan Bajgar, bytem Hněvotín 250. Z jeho celkové zprávy jsou důležité tyto údaje:

1. Vypracované a předložené koncepce se nedrží v celém rozsahu zákona. Některé požadavky, vyplývající ze zákona, jsou zcela opominuty.
2. Chybí zde sociální a ekonomické důsledky, je konstatováno omezení zemědělské činnosti v okolí dálnice, ale chybí návrh řešení. Již dnes má obec vážné problémy v zásobování vodou. Dříve bylo v této oblasti

prameniště potoku Stousky, v současné době je vodoteč bez vody. Je oprávněný předpoklad, že ke ztrátě vody docházelo, jak byly postupně v severojižním směru pokládány inženýrské sítě. Chybí náhradní zdroj vody pro obec.

3. V obci se vyskytují při bezvětří inverze, velká část obce leží v dolíku se sklonem od dálnice. Dnes, po provedené plynofikaci tato situace není tak zřejmá.
4. Je zcela vypuštěn vliv na faunu, dálnice přetíná významný místní koridor, který v kulturní stepi má zcela jedinečné postavení.
5. Koncepce úplně odřízne obec od silnice I/46 Olomouc – Prostějov a na Prostějov, Přerov a Ostravu se bude muset jezdit přes Olomouc. Paradox. Na jedné straně snaha odklonit dopravu z města a tato nová koncepce ji do ní vlastně přivádí.

Obecní zastupitelstvo s přihlédnutím na nesouhlas pana Bajgara a jeho rozsáhlé důvody s touto koncepcí poslalo na Úřad města Olomouce na oddělení koncepce dopravy panu Ing. Doležalovi toto vyjádření:

Obecní zastupitelstvo obce Hněvotín rozhodlo na svém zasedání dne 11. května 1993 k předložení dokumentaci – koncepce výstavby dálnice D35 – obchvat města následovně:

- 1/ Nesouhlasí s výstavbou západní tangenty – varianta C – na základě zprávy předložené panem Bajgarem.
- 2/ Doporučuje k realizaci variantu B3 s tím, že bude zachován původní projekt křížení silnic I/46 Olomouc – Prostějov a II/570 Hněvotín – Nedvězí.

Pokud nebude přihlédnuto k našemu hodnocení, negativní vlivy na sebe nedají dlouho čekat. Máme zkušenosti z minula. Když město Olomouc potřebovalo skládku domovního odpadu, prosadilo si ji v našem katastru na vyšších místech proti vůli občanů obce a proti všem v té době platným zákonům. Skládkování se provádělo v bývalém lomu bez stavebního povolení

a zcela neřízeně. Když se lom zaplnil, město skládku opustilo a opět v rozporu se všemi zákony odmítlo provést rekultivaci. Jaké jsou záruky, že se v případě dálnice nezachová stejně? Bude vybudována dálnice a na sliby občanům se zapomene. Nehodlá si město Olomouc opět vyřešit své problémy na úkor malé obce Hněvotín?

Do konce roku jsme nedostali odpověď, zda se přihlédlo k našim zdůvodněným požadavkům.

Stálým problémem obecního úřadu je Dům pečovatelské služby. Byl vybudován svépomocí v akci „Z“ a je to tu všude poznat. Kolaudace byla provedena a odsouhlasena, aniž bylo vše dokončeno, takže peníze nelze od Okresního úřadu dostat a při tom se stále musí něco opravovat. Ze dvora nejsou dokončeny ani okenní parapety a samozřejmě omítka. Pavlač před byty v prvním patře také volá po rekonstrukci. Kde vzít peníze?

Již celý rok probíhá oprava Kulturního domu, který byl postaven v roce 1952. Bylo nutno dát mu novou střechu, vyměnit elektroinstalaci, provést plynofikaci. Byla provedena i izolace a potěr, nátěr všech dveří a oken mimo pohostinství, dále vymalování. Nejvíce práce bylo v sále, kde se podlaha musela provést celá znovu. Je připravena na položení parket.

Dále se opravila budova, kde sídlí pošta v přízemí, dále je tam textilní obchod a v patře veřejná knihovna. Zde byla vyměněna elektroinstalace, aby jednotliví nájemníci měli vlastní elektroměry na spotřebu proudu. I zde byly obnoveny nátěry dveří, dáno nové lino a přepážka na poštovním úřadě, novou telefonní budkou a vymalováním byla úprava skončena. Při těchto opravách

se zjistilo, že budova vlastně obci nepatří, proto Okresní úřad na naši žádost vyřizuje její předání obci.

Vzhled obce se trochu zlepšil úpravou středu obce a její křižovatky u zastávky autobusů. Až bude definitivně přeložena zastávka do Olomouce, dojde i k novým krytým autobusovým zastávkám. Alej stromů podél silnice do Olomouce byla sestříhána stejně jako stromy v parčíku u obecního úřadu. Na hřbitově byla vybudována nová panelová zídka pro odpady z hrobů.

Ani takové akce nevzbuzují zájem občanů o dění v obci a jejich možnosti spolurozhodování. Dokladem tohoto tvrzení je přehled přítomnosti občanů na čtyřech veřejných schůzích: na prvním 4 občané, na druhém 9 občanů, na 3. 33 občanů a na posledním 5 občanů. Z počtu obyvatel více jak 1 000 je to vskutku málo. Důvodem větší účasti na třetí schůzi byla účast paní MUDr. Hejtmánkové, naší obvodní lékařky, která zde dvakrát týdně ordinovala a tuto ordinaci rušila. Důvody vysvětlovala právě na této schůzi. I ve zdravotnictví dochází k privatizování. Paní MUDr. Hejtmánková se stala soukromou doktorkou, a to je důvod, proč se již nemůže o ordinaci dělit s dětskou lékařkou, která stále pracuje pod poliklinikou. Paní doktorka slíbila občanům, že k ležícím pacientům bude jezdit, dále se snažila přesvědčit občany o výhodách ordinace na jednom místě s laboratoří, rentgenem, EKG i lékárnou. Zklamání občanů bylo velké, hlavně pro starší, kteří jezdí pravidelně pro injekce nebo pro prášky, toto řešení je nevyhovující nejen pro námahu cesty autobusem, ale i pro další finanční náklady. Jiná možnost ale vlastně pro nás nebyla, protože obec svou velikostí lékaře neuživí a jiný doktor by měl

zcela jistě svou ordinaci podstatně dále, než je Lutín. Proto rádi neradi se občané se situací smiřují. Faktem je, že paní doktorka se snaží pacientům vycházet vstříc mnohem více než dříve. Lze se u ní objednat na určitý čas, volat lze kdykoliv, má záznamník. I zastupitelstvo zatím jiné řešení nevidí.

Závěrem kapitoly přehled hospodaření v roce 1993:

druh příjmu	rozpočet	plnění	
vodné a stočné	75 000	82 904,60	Kč
stravné v ŠJ	295 000	356 774,30	Kč
nájemné z bytů i nebyt. prostor	136 000	192 819,60	Kč
pohřebnictví	3 000	1 280	Kč
MH – ostatní služby – mandl	22 000	24 489	Kč
FÚ – daň z příjmu fyz. osob	262 000	1 269 273	Kč
FÚ – daň ze závislé činnosti	471 000	926 208	Kč
FÚ – daň z nemovitosti	1 117 000	990 000	Kč
FÚ – ukládání odpadů		47 248	Kč
FÚ – zrušené daně		9 342	Kč
správní poplatky	81 000	142 360	Kč
dotace od Okresního úřadu	699 000	699 000	Kč
poplatek ze psů	7 000	7 290	Kč
poplatek ze vstupného	1 000	480	Kč
poplatek z prodeje alkoholu	50 000	8 617	Kč
mimořádné dotace	333 500	333 500	Kč
prodej pozemků		22 202	Kč
instalace vodoměrů		56 546,40	Kč
dislokační poplatek		5 041	Kč
pronájem pozemků		491	Kč
vynětí ze ZPF		8 090	Kč
úrok a obligace		13 664,75	Kč
pracovní úřad – refundace mezd		4 400	Kč
nahodilé příjmy		38 087,40	Kč
příspěvek na provoz školy Lutín		61 884	Kč
pokuty		700	Kč
odvoz popela		45 985	Kč
celkem	3 552 500,-	5 348 677,05	Kč

Přehled výdajů:

druh výdajů	rozpočet	čerpaní	
vodní hospodářství	550 000	731 473,09	Kč
doprava – údržba komunikací	44 000	44 412,95	Kč
mateřská škola	40 000	37 832,88	Kč
základní škola	764 000	968 493,83	Kč
školní jídelna	459 000	445 752,55	Kč
osvětová beseda	380 000	389 371,40	Kč
provoz knihovny		10 890	Kč
ostatní činnost v kultuře	3 000	8 360,80	Kč
hasiči	23 000	15 254,60	Kč
vnitřní správa	334 000	333 829,52	Kč
sociální doplňková péče	45 000	44 540	Kč
MH – bytové hospodářství	495 000	573 515,65	Kč
MH – veřejné osvětl., hřbitov	110 000	118 730,40	Kč
MH – ostatní služby, mandl	30 000	40 573,20	Kč
výstavba – el. síť	1 000	1 090	Kč
odvoz popela	40 000	40 136,90	Kč
rezerva z Okresního úřadu	233 000		Kč
celkem	3 552 500,-	3 804 257,77	Kč

Obyvatelstvo

V letošním roce se narodilo 11 dětí, z toho 5 děvčátek. Vítání občánků se uskutečnilo dvakrát, a to v květnu a pak až v listopadu.

15. května bylo přijato do svazku obce 7 dětí a to:

Doležal Jan

Kočí Nikola

Jurtíková Pavlína

Mířková Kristýna

Novák Patrik

Zapletal Jakub

Navrátil Jan

Do svazku občánek obce 27. listopadu vstoupilo 7 dětí:

Škutová Marie

Snášel Jan

Trbušková Veronika

Bátěk Jiří

Otruba Aleš

Bílková Daniela

Filkász Vít

Svou životní pout' ukončilo 10 našich občanů. Mimo novorozeněte paní Čtvrtlíkové a pana Mikuláška to byli občané důchodového věku, nejmladší 67 let a nejstarší 96 let.

Slavný den svatební prožilo 18 snoubeneckých párů, 12 svateb na olomoucké radnici, 4 na zámku v Náměšti na Hané, 1 v Uničově a 1 v Kašperských Horách. Bohužel, ani letošní rok se neobešel bez rozvodů – 5 manželských párů se rozešlo u soudu v Olomouci. Proti průměru USA, kde je to plná polovina manželů, kteří se rozvádí, na tom nejsme tak špatně, ale trápí mne myšlenka, že rozvodem trpí vždy nejvíce děti, které vlastně za nic nemohou.

K trvalému bydlišti v obci se přihlásilo 36 občanů /z tohoto počtu 18 mužů, tedy polovina/ a odhlásilo 28 /z tohoto počtu jen 13 mužů/.

I v letošním roce si svou svatbu zopakovali manželé po padesáti letech, a to paní Ludmila a Adolf Čtvrtlíkovi. V obřadní síni Obecního úřadu s představiteli obce, příbuznými a známými s nádhernou kyticí se jistě při proslovu pana starosty v duchu vraceli zpět do mládí. I jejich syn Zdeněk a snacha Dagmar si svůj slib manželství připomněli stříbrnou svatbou, tedy po pětadvaceti letech. Gratulantů a dáreků byla plná obřadní síň a pak i plný salonek v restauraci jejich dalšího syna, kde s dobrým jídlem a hudbou trvala oslava až dlouho do noci. Aspoň budou mít jejich děti, vnuci a pravnoučata spolu s příbuznými a známými na co dlouho vzpomínat.

Nejstarší občané obce:

- 99 let – Fišrová Františka
- 91 let – Scherová Helena
- 90 let – Řezková Marie
- 89 let – Procházková Žofie
- 88 let – Svobodová Marie
- 87 let – Mikel Josef
- 86 let – Baránková Marie, Krajíčková Marie
- 85 let – Petrášová Gizela
- 84 let – Gluchová Berta, Loutocká Anežka, Vychodilová Marie
- 83 let – Dohnalová Marie, Gluch Jan, Kočí Emilie, Staňková Stanislava, Truksová Marie, Vágner Rudolf
- 82 let – Bednář Jaroslav, Eliášová Františka, Kusalová Anna, Ignácková Ludmila, Albrecht Rudolf
- 81 let – Albrechtová Marie, Kusala Rudolf, Roušal Josef, Pokorná Božena, Murzynová Marie, Tylšarová Marie
- 80 let – Bajerová Marie, Dorazilová Marie, Filipová Marie, Krčková Drahomíra, Nováková Libuše, Samková Pavla, Ševčík Jaroslav, Šmídová Helena, Špičáková Marie, Vagnerová Anna

Dvě třetiny obyvatelstva naší obce má volební právo, což značí, že jsme obec se staršími obyvateli a málo mladými lidmi.

Zemědělství

Politika dnešní vlády vychází z toho, že politika minulého režimu ve vztahu k zemědělství byla nesmyslná v tom, že chtěla dosáhnout soběstačnosti státu ve výrobě potravin, ovšem za cenu, že na mnoha místech našeho zemědělství byly vázány lidské, materiální a finanční zdroje, která by mohly být využity lépe jinde a jinak.

Poptávka po zemědělských výrobcích udržovaných v minulosti nízkými subvenčními cenami potravin a ochranou domácího trhu před zahraniční konkurencí klesla, díky velkému nárůstu cen – např. cena tvarohu byla 1,60 Kčs, dnes kolem 10 Kč, rohlík stál 40 haléřů, dnes 1 Kč, mléko 2 Kčs, dne 8,10 Kč, a tak by se dalo pokračovat dál. Čelíme tedy problému zemědělských přebytků, které při stávajících nákladech našich zemědělců nenachází odbyt ani na trhu domácím, ani zahraničním.

Agrární program dosud zpracován uceleně není a určitý pokus ministra zemědělství pana Luxe nebyl u vlády úspěšný. Privatizace, jak si ji pan ministr představoval, v našem zemědělství není možná, poněvadž chybí sedláci, kteří by ji mohli uskutečnit. Generace, která ještě skutečně selsky hospodařila na svých pozemcích, je v důchodovém věku. Všechny ostatní pracovní síly, které pracovaly a pracují v zemědělství, jsou vysoce specializované a chybí jim předpoklady k hospodaření. Mnoho dřívějších pracovníků bývalých Jednotných zemědělských družstev není dnes ochotno vyměnit dosavadní relativně pohodlnější i když poměrně chudý život za život podnikatelského zemědělce, který je zatížen mnoha riziky. Nemá potřebný majetek a roztržitá držba půdy mu ani neumožňuje jej

snadno získat. Kapitál pro nutné investice, aby mohl být vytvořen nový zemědělský podnik, v převážné většině nestačí a je těžko získatelný. A to jsou hlavní důvody, proč dosud nevznikají v masové formě rodinné farmy s větší výměrou. Takže očekávání, že u nás, na Hané, vzniknou soukromá rodinná hospodářství, bylo vizí, která se nesplnila.

Předpoklady, o kterých se zmiňuji výše, platí u nás v plné míře. Svůj specifický dopad u nás má i to, že mnoho selských usedlostí po válce změnilo majitele po vysídlení německého obyvatelstva. Také to, že není ještě ani v návrhu ucelený zemědělský zákon, který by mnohé problémy vyřešil, má svou velkou roli.

Pro trvale udržované zemědělství nezbyvá než snížit výrobu na takovou výši, aby byla realizovatelná jak na vnitřním, tak zahraničním trhu. Zemědělce čeká ještě hodně nepříjemných překážek, než k takovéto stabilizaci v zemědělství dojde. Budou se muset vyrovnávat s mnoha nepříjemnými situacemi, ale jinudy cesta nevede. Se všemi, skoro neřešitelnými problémy se museli zemědělci v minulosti, a to nejen nedávno, vypořádat a je tedy předpoklad, že se s tím dokáží vypořádat i nyní. Musí se najít cesta ke spojení se zpracovatelským průmyslem a musí se vytvořit vlastnický vztah lidí k pozemkům a k půdě, tedy k majetku. K tomu je třeba vytvoření jasných a jednoznačných podmínek a ty stále ještě chybí. Právě absence těchto podmínek zdržuje privatizaci v zemědělství.

bývalém Jednotném zemědělském družstvu již loni došlo k rozdělení tohoto velkého soustředění pozemků několika obcí. V obci zůstalo družstvo Hněvotín s pozemky i Topolan. Po celý rok se připravovalo na vyrovnání s restitucemi.

Na konci roku v prosinci vznikla společnost s ručením omezeným, jejímiž majiteli jsou Dofek Josef /zatím současný předseda družstva/, Ing. Luděk Dostál a Luboš Steiner. Předpokladem pro činnost je pronájem půdy, kterou teď zatím

nemají, protože vlastníci půdy mají podepsané smlouvy s transformovaným družstvem Hněvotín na 5 let /malá část jen na 3 roky/. Předpokládá se, že na únorové schůzi vlastníci platnost smluv zruší. Pak by tato společnost mohla půdu pronajmout a začít s činností. Zatím zůstává otevřenou otázkou, zda ke zrušení dojde.

Letošní rok se projevil jako ztrátový, a to celkovou sumou 2 602 000 Kč. Ještě v loňském roce bylo družstvo ziskové půlmilionem. Letos se tedy zařadilo k ostatním ztrátovým družstvům v republice. Tyto ztráty nejsou způsobeny jen nižší úrodou, ale i nízkými výkupními cenami.

Největší ztráty jsou v živočišné výrobě mimo vepřového masa. Hovězí, telata, chovné jalovice jsou ztrátové. Po letošních zkušenostech se selaty v zastaralé stáji s velkým úhynem, bude výhodnější selata nakupovat. V rostlinné výrobě u chmele je ztráta až 50 %, pojištění /1 000 000 Kč/ neplatilo pro loňské špatné počasí a letošní chladna, které omezilo výnos. Další velká ztráta je u hrášku, řepky, cukrovky, vlastně mimo brambor u všech druhů pěstovaných rostlin.

Ani středisko sušárenství nevykazuje zisky, protože je tu vykazováno seno, což ztrátu střediska ovlivnilo. Jako neziskové bylo zrušeno středisko stolárna a hromosvodáři. Středisko kuchyně a ubytovny zůstává. Bylo uvařeno 53 014 obědů, což je málo, kuchyně je schopna produkovat více jak trojnásobek. Ve ztrátě kuchyně se promítají i příspěvky na obědy členů družstva a pracovníků

družstva ve výši 8 Kč na jeden oběd / pro srovnání – dříve stál jeden oběd kolem 5 Kčs, dnes 22 Kč/.

V současné době družstvo pronajímá nebytové prostory jak na administrativní budově, tak na ubytovně, vývařovně a takzvaném deskobaráku:

- na ubytovně je soukromá průmyslová škola
- dále firma Iplikator – prodej a výroba zdravotnických potřeb, např. gumoví ježci na procvičování chodidel apod., zde není výroba, pouze prodej ve velkém

Uvažuje se o prodeji ubytovny nebo pronájem I. patra pro firmu s počítači. Cena za celou ubytovnu je 6 milionů Kč. Kupci, který je získán, zatím chybí úvěry na provedení předpokládané koupě.

Jídelna – velké dolní místnosti jsou pronajaty pro firmu Sklad a expedice školních tabulek.

Administrativní budova – i zde je prodej zemědělské techniky pod firmou JVS – Ing. Šulava je dealer – prodejce, něco, jako dříve byli obchodní cestující.

V přízemí byl několik měsíců letos ubytován Dr. Pogoda z hvězdárny, jako nouzové bydlení, než sehnal byt.

Na deskobaráku 2 místnosti obsadila kapela TRIFID pro své hudební nástroje. Ostatní místnosti má firma na prodej mikrotenových sáčků a igelitových tašek.

V Topolanech družstvo vlastní přípravnu kravína /kravín nefunguje od roku 1992/, kde je nyní v pronájmu stolařství. Také se uvažuje o prodeji.

Z tohoto přehledu je vidět, jak se družstvo snaží finančně posílit. Největší problémy jsou s prodejem budov. Zájem by byl, ale chybí finance. Výpůjčky u banky jsou na vysoké úroky a zkušenosti posledních let ukazují, že je snadné si vypůjčit, ale neskadné vrátit. I banky mají své zkušenosti, a tak snadno již také nepůjčí. Mnohý z podnikatelů ručí osobním majetkem.

Ztráta družstva za tento rok (2 602 000 Kč) je velká. Pokud družstvo chce tyto ztráty nahradit, musí se zaměřit a ztrátové provozy a také na ztrátové výrobky jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě. Cely dluh bude převeden na rok následující. Družstvo nemá úvěr, zatím ho nepotřebovalo a hospodaří pouze s vlastními prostředky.

Transformace družstva tedy i u nás, na úrodné Hané, má své problémy, se kterými je nutno se vyrovnávat. Ani v letošním roce v obci nevznikla rodinná farma a naděje na její vznik je mizivá.

Školství

I v letošním roce pokračuje transformace našeho školství po listopadu 1989. Prochází obdobím závažných změn společenského, pedagogického i ekonomického charakteru. Jejich uskutečňování má charakter dlouhodobého kontinuálního vývoje. Program této transformace vychází z prohlášení vlády ČR a je první verzí, kterou ministerstvo vypracovalo.

Velkou výhodou při hledání nové podoby školství je skutečnost, že se v mnohém můžeme inspirovat v našem školství v minulosti, a to za první republiky. Většina problémů vyžaduje dlouhodobé koncepční řešení, neboť radikální jednorázové reformy nebyly vždy to pravé, neboť vedly k traumatizaci nejen žáků, ale i učitelů a měly za následek negativní odezvu ve veřejnosti a postupnou regulaci původních reformních kroků. Docházelo k vážnému poškození našeho školství.

Dnes chceme vytvořit ze škol opět důstojné stánky vědy a respektované instituce. Tato práce se může podařit jen společným úsilím školy a celé společnosti.

Významným krokem je vznik soukromých a církevních škol a zařízení v procesu demonopolizace státu v oblasti vzdělávání. I v naší obci vznikla soukromá škola, jak jsme o ni psala v roce jejího vzniku, a to bylo loni. Střední průmyslová škola stavební se potýká s problémy – chybí kabinety, pomůcky, stálý profesorský sbor – učí se externě – třídy jsou nejen u nás na ubytovně, ale i v Olomouci na dalších místech. Pan ředitel je optimista, doufá, že získá budovy školy u kostela, protože s otevřením nové budovy školy v Lutíně nastane odliv žáků 5. – 8. ročníku. Je to vize příštího roku a jak dopadne, se ještě neví.

V mateřské škole proti minulému roku nebyly zaznamenány změny, o kterých by se dalo zmínit. Stále se hledají takové formy práce s dětmi, aby se do školky těšily. Jednou z takových forem je třeba možnost dětí hned po svačině se vrátit k rozehrané hře, zabavovat je takovými činnostmi, které nejen poučují, ale hlavně děti baví. Pro zlepšení prostředí ve školce byla provedena výměna radiátorů. Personální změny nejsou žádné. Uvažuje se o koupi vysavače, který odstraňuje veškerý prach a je výhodný hlavně pro alergické děti. Cena je vysoká. Pokud toto prostředí by alergické děti neměly i doma, investice by byla zbytečná.

Velice diskutovaný projekt „obecná škola“ přináší nové pohledy na obsah vyučovacích předmětů na I. stupni základní školy. Hlavním cílem je poskytnout prostor pro fantazii a tvořivost dětí, podporovat důvěru ve vlastní schopnosti žáků. V přirozených situacích se i různě nadané děti mohou zbavit ostychu a strachu ze špatného hodnocení, každé dítě by mělo dost času osobně dozrát.

Další diskutovanou otázkou zůstává nadále způsob klasifikace žáků v první až třetí třídě. Ministerstvo školství úpravou vyhlášky o základních školách rozhodlo, že od září tohoto roku nemusejí být žáci těchto tříd na vysvědčení klasifikováni známkami a dosavadní vysvědčení může být nahrazeno slovním ohodnocením učitele. Tato úprava však znamená pouze alternativní řešení a školy

je mohou použít pouze se souhlasem třídního učitele, ředitele školy a většiny rodičů. Tento souhlas zatím není, tak se klasifikuje známkami.

V červnu tohoto roku byla přijata novela zákona, kterou se mění a doplňuje zákon o soustavě základních a středních škol. Zde je novinkou finanční příspěvek rodičů obci na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřských škol, školních družin a školních klubů. Zastupitelstvo obce zatím tento příspěvek po rodičích dětí ve školce ani v družině nepožaduje.

Základní školu školní úřad v Olomouci vybavil počítačem s tiskárnou. Mimo běžné opravy a úpravy během roku největší akcí bylo převedení vytápění školy na plyn. Konečně je v hlavní budově teplo, ale odrazilo se to na zdravotním stavu žáků, jsou choulostivější, mají častější virová onemocnění. Knihy do žákovské knihovny se obstarávají z peněz za sběr léčivých bylin, pomerančové kůry i odpadových surovin. Z těchto peněz jsou odměňováni nejlepší sběrači.

Pro zlepšení své finanční situace i naše škola shání sponzory. Při školním plese 6. března sponzorovali tombolu například Milo Olomouc, lékárna Lutín, Lisovna nových hmot Lutín, drogerie paní Martínkové a jiní. Hlavním sponzorem bylo družstvo Hněvotín a díky tomu neplatila škola za sál, který jí družstvo zapůjčilo. Takto zvýšený výtěžek z bálu posílal finance SRPŠ, který je vrací zase zpět k žákům např. ve formě příspěvku na lyžařský zájezd, na provoz autobusu na plavání a podobně.

Každoročně se žáci pod vedením pedagogických pracovníků zúčastňují různých soutěží. Školních byly bezmála dvě desítky a na okresní chemické olympiádě obsadila Kateřina Králová 18. místo v okresním kole výtvarné soutěže

„Děti, pozor, červenán“ /což je dopravní soutěž/ ve třetí kategorii /5. – 8. roč./ Aleš Petržela byl na lepším umístění, získal 10. místo. V Lutíně na dětské olympiádě 1. místo mezi 11ti a 12ti letými obsadil Tomáš Stolička a v další kategorii opět 1. místo Michal Sychra. Děvčata již nebyla tak úspěšná, v nižší kategorii 3. místo měla Lucie Otrubová a ve vyšší kategorii 4. místo M. Vavrdová.

Vzdělávací činnost pedagogického sboru se nejlépe pozná při přijímacím řízení na další stupeň vzdělání. Přijetí 35 žáků z 39 k dalšímu vzdělávání svědčí o dobré úrovni zdejší školy. 3 žáci byli přijati na gymnázium, 7 na střední odbornou školu, 24 na střední odborné učiliště a 1 na učiliště. 4 zbylí žáci pokračovali v docházce do 9. třídy v Olomouci. Z nižších ročníků odcházel 1 žák. Z 5. tříd při velikém zájmu a výběru na nižší gymnázium do primy byly přijaty 2 žákyně.

Důležitým okamžikem pro život školy byl konkurs na ředitele této školy. V loňském roce neúspěšný, tento druhý se konal 21. dubna 1993. Do této doby zastupujícím ředitelem byla paní učitelka Alena Večeřová, která se do tohoto konkurzu přihlásila. Z této školy se ještě přihlásil pan Jan Hándl. Členové konkurzní komise, kteří splnili přání sboru i obecního úřadu – konkurzem vítězně prošla paní Alena Večeřová – byli tito:

za školský úřad Mgr. Jindřiška Navrátilová
 za školskou veřejnost Dr. J. Dvořák
 za obecní úřad pan Jan Bernát, starosta obce
 vedoucí inspektorů Mgr. Zdeněk Krejčířík
 za zdejší školu paní učitelka Jana Mádlová
 odborný poradce V. Šlezar

Ani do konce tohoto roku se školskému úřadu nepodařilo dodat paní učitelce písemný dekret!!!

Pedagogický sbor na škole zůstává zatím ve stejném počtu. Ředitelka paní Alena Večeřová, zástupce ředitele pan Jan Hándl. Na I. stupni jsou 4 učitelky a 1 vychovatelka, na II. stupni je 11 vyučujících. Počet žáků ve třídách 1. – 4. je pod 20 žáků, na II. stupni až 26 žáků.

Jak dlouho budou ještě třídy 5. – 8. ročníku po dvou zůstávat velkou neznámou. V Lutíně je před dokončením budova pro II. stupeň zdejší školy, čímž pro naši školu odpadnou žáci z Lutína. Pro první čas budou asi mnozí rodiče chtít, aby jejich děti dokončily vzdělání v původní třídě, hlavně ve vyšších ročnících, ale tato situace nebude mít dlouhé trvání. A pak zůstane na II. stupni po jedné třídě pravděpodobně s nízkým počtem žáků.

Při nízkém počtu žáků na I. stupni se mohou vyučující věnovat individuálně dětem s poruchami čtení /dyslexie/, psaní /dysgrafie/, počítání /dyskalkulie/, ale i poruchami motoriky a jiným poruchám. Umožňuje to nejen nízký počet žáků, ale i odborné školení, kterým učitelky procházejí a ředitelství školy tato školení financuje.

Hodně se mluví o právní subjektivitě škol. Vyšel školský zákon, který stanoví, že od roku 1995 budou všechny školy převedeny na tuto právní subjektivitu, což znamená řešení všech otázek školy i finančních řediteli školy. Vypadá to velice svůdně, ale ředitelé menších škol, které nemají tajemnici, již zjistili, kolik práce by jim navíc přibylo. Pro velké problémy na těchto menších školách se uvažuje o novelizaci zákona.

Služby a obchod

R. Čtvrtlík	pohostinství
M. Čtvrtlíková	kiosek – občerstvení
J. Doležal	inseminace
Dostál a syn	čerpadla, servisní činnost
J. Hariň	Pohostinství „GÓL“
K. Horák	KERAMO – výroba keramiky
B. Hryzbyl	stavební a nábytkové stolařství
M. Křížek	velkoobchodní činnost průmyslovým zbožím, drogerie
MVDr. Vl. Mlčoch	zvěrolékař
J. Morávek	voda, topení, zámečnictví
Ing. M. Myšák	obchod smíšeným zbožím
J. Naš	výroba dřevěných dětských hřišť, drobná plastika, šperk
J. Nerad	stavební a nábytkové stolařství
I. Punčochářová	kadeřnictví
Fr. Rozsival	pěstování a prodej květin
M. Skopalová	obchod smíšeným zbožím
M. Srneček	oprava obuvi
J. Stašek	klempířství
Z. Stolička	prodej uhlí
M. Svoboda	truhlářství
A. Vágnerová	kožešnictví
Vitásek	„LENA“ – textil, obuv, drogerie
P. Ženožička	maso a masné výrobky

Mimo tyto podnikatele stále v obci funguje mandlovna a sběrna čistírny pod patronací obce. Dnes je čistírna oděvů drahá záležitost, obecní daň je tedy minimální a obecní úřad na provoz doplácí, aby tato služba zůstala.

V kapitole Obecní úřad jsem uváděla důvody, proč je u nás zrušena ordinace praktické lékařky, paní MUDr. Hejtmánkové. Nyní ordinuje v 3 km vzdáleném Lutíně a všechny výhody, o kterých nás informovala nepomohou těm lidem, kteří jezdí pravidelně na injekce nebo pro léky. A že jsou to vesměs lidé staří, kteří se již hůře pohybují, je nabíledni.

Obchody, vzniklé po listopadu 1989, mimo EDOTT, prosperují. Prodejna smíšeného zboží „U Myšáků“ navazovala na tradici. Pan Ing. Marek Myšák pokračuje v tom, v čem jeho dědeček pan Klevar Alois začal v roce 1945 až do roku 1950, kdy jeho živnost převzala Budoucnost a později Jednota. Obchod se tehdy změnil na průmyslové zboží. Po více jak 40 letech pokračují v rodové tradici a opět zde funguje smíšené zboží – potraviny a drogerie.

Do obce občas zajíždějí různí dealeri /obchodní cestující/, kteří zvou svými reklamními letáky se slibovanými dárečky i pozornostmi občany k návštěvě jejich předváděného sortimentu. Občas se podaří něco zde prodat. Ceny jsou ale vysoké a co se dařilo z počátku už dnes nejde. Lidé jsou zkušenější a již srovnávají. Ale jinak než dealeri. Například zde nabízí deky, polštáře a prostěradla z vlny MERINO. Cena se pohybovala v rozmezí 10 000 až 13 000 Kč, podle doby a firmy, která nabídku prováděla. Každý z těchto dealerů nabízel možnost srovnání ceny s cenou v Německu – zde je cena asi 1200 DM. Ono totiž nelze přepočítat cenu v markách na naše peníze, což by vyšlo asi něco přes 20 400 Kč, tedy prodávají u nás podstatně levněji. Ale je tu jedna závažná okolnost. Průměrný plat v Německu je přes 3000 DM a průměrný plat u nás je kolem 5000 Kč. Náš pracující nemá v průměru po přepočtu ani 300 DM měsíčně. Podle tohoto srovnání dojdeme k úsudku, že u nás za stejné zboží zaplatíme více jak

dvojnásobek průměrného platu, zatím co v Německu něco víc jak třetinu. A to je opravdu rozdíl. Navíc v obchodech je podobné zboží levnější.

Učíme se tržnímu hospodářství, učíme se nakupovat a umět vybírat. Před rokem 1989 byly stanoveny ceny a byly ve všech obchodech stejné. Dnes je to jinak. I v naší obci jsou různé ceny v jednotlivých obchodech. Drogistické zboží se prodává u nás na 4 místech a ceny jsou různé. Totéž platí o potravinách. Řeznictví je u nás jen jedno, ale ve srovnání s Olomoucí, je maso zde levnější. A tak se učíme nakupovat. Někdy se i „spálíme“. Dealeři zde prodávali skleněný elektrický hrnec za 6 000 Kč, ve kterém prý se dá vařit, péct, smažit zdravotně nezávadně. Jeho koupě byla velkým zklamáním. Za drahé peníze jsou z něj výborné pouze řízky. Pečivo je nedopražené, maso nedovařené.

Změny, ke kterým došlo po listopadu 1989 jsou nejen změny ve sféře politické a ekonomické, ale nutně musí docházet i ke změně v lidské psychice. Je nutno si zvyknout, že za nikoho již nerozhoduje stát či úřad, ale že každý jednotlivec se musí rozhodnout sám a nést za své rozhodnutí odpovědnost. A to nejen za to, kde a co koupí, ale, a to je důležitější, umět se při ztrátě zaměstnání rekvalifikovat s nepropadat pesimismu.

Organizace

Letos z jara se podařilo Červenému kříži zorganizovat cvičení žen, které již v dřívějších letech organizovala organizace svazu žen a vždy se po čase cvičení rozpadlo. Zatím se daří po celý rok mimo prázdniny cvičení nejen udržet, ale v zimních měsících i zvýšit na dvakrát týdně. Při cvičení je v tělocvičně nejvíce 16 žen, nejstarší cvičenka má 60 let, nejmladší 16 let. Předcvičuje paní Jitka Ponižilová z Malého Klupore.

Z dalších organizací plně funguje FC Sokol Hněvotín. Pravidelně se hrají fotbalová utkání dorostu i dospělých, nabízejí tu opékané ryby či uzení žebra. I

pohostinství „GÓL“ je mezi obyvateli oblíbené. Je přímo na hřišti a v době zápasů je zde plno.

Jedinou větší akcí, která letos proběhla ve svazu žen byla ochutnávka těstovin „Adriana“. Tato akce byla považována za velmi zdařilou a tyto těstoviny bez vajec jsou i ve zdejších obchodech. Při současném důrazu na zdravou výživu je důležité, že neobsahují cholesterol /jsou bez vajec, z mouky z tvrdé pšenice zatím z dovozu/, neobsahují sůl ani tuky, mají minimum bílkovin a kalorií. Tedy ideální strava. Každá z žen dostala i rozmnožené recepty.

Ostatní organizace o sobě nedávají vědět. Čeká se na dokončení opravy Kulturního domu a pak snad zase obživnou.

Keramo

Teto dílna byla původně budována jako pracoviště studentů Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarný, kteří sem jezdili pro zkušenosti a na praxi.

V současné době má tato dílna nájemce a je jim bývalý vedoucí pan Karel Horák. Firma prosperuje, ale narozdíl od dřívější doby, snaží se pan Horák všechny práce udělat sám s pomocí jen své rodiny, aby ušetřil. Jeho výrobky jsou pěkné, keramické obrázky na zeď, novoročenky i stylizované okrasné vázy do parků, zahrad, ale i bytů. S těmito výrobky je možno se setkat i ve Francii nebo v Itálii. Okruh zákazníků doznal velkou změnu vznikem soukromých obchodů a obchůdků. Zůstává na prodávajícím, komu důvěřovat, že včas zaplatí. I pan Horák doplácel na nemoc této doby, a to jsou neplatiči, u kterých je nutno pohledávky stále systematicky vymáhat. A samozřejmě si je pamatovat a příště jejich objednávku si náležitě rozmyslet.

Závěr

Města a vesnice krásní. I u nás se již objevují první vlašťovky nazdobených domů květinami. Jako příklad bych mohla psát o Válkovu, ulici U Floriánka, ale i části Lutínské a Topolanské. Přesto se naše obec stále řadí ve svém okolí k těm méně úpravným a není divu, když ve středu obce jsou některé předzahrádky „vyzdobeny“ obilím nebo přerostlou trávou. V sousedství takových domů se i pěkně upravené předzahrádky ztratí. Dobudování chodníků v jedné části obce i zviditelnění křižovatky bez zájmu občanů o péči o své okolí nic vlastně nevyřeší.

Jsou to teprve 4 roky od sametové revoluce, pomalu se lepšime a musíme věřit, že to bude stále lepší a lepší. Bez této naděje by byl život jen trpně odžitý a na plně prožitý.

Zápis za rok 1993 má 31 listů, příloha obsah zápisu.

Zápis byl schválen komisí pro školství a kulturu dne 11. července 1994.

OBSAH

Úvod	str. 2
Počasi	7
Obecní úřad	9
Přehled příjmů a vydání	14
Obyvatelstvo	15
Nejstarší občané	17
Zemědělství	18
Školství	22
Služby a obchod	27
Organizace	29
Keramo	30
Závěr	31